

**Ključni obrazovni ishodi na ispitima iz
MATEMATIKE-OSNOVNA RAZINA
na državnoj maturi u 2010. god**

Ovaj dokument namijenjen je učenicima koji će 2010. god polagati matematiku na državnoj maturi i njihovim nastavnicima. Cilj dokumenta je skrenuti pozornost na ključne ishode u pripremi za polaganje ispita.

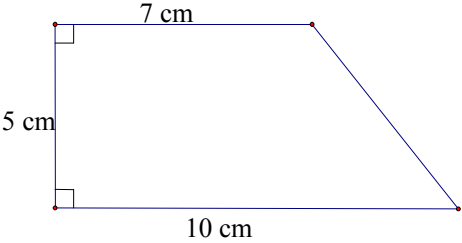
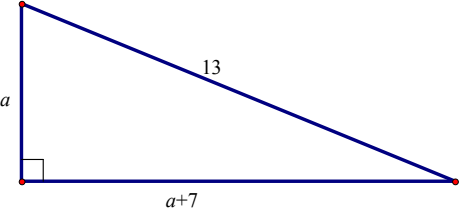
U ispitima državne mature u 2010. god mogu se ispitivati svi obrazovni ishodi navedeni u *Ispitnom katalogu za državnu maturu*.

U sljedećoj tablici izdvojeni su ključni obrazovni ishodi, koji će se, uz ostale obrazovne ishode, ispitivati na svim ispitnim rokovima državne mature u 2010. god. Primjeri zadataka uz pojedine ishode izabrani su iz oglednih i dosad održanih nacionalnih ispita i probne državne mature.

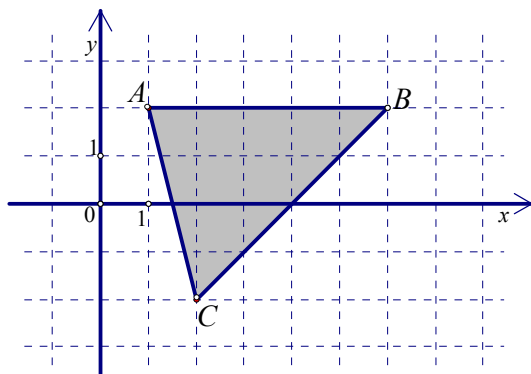
PODRUČJE ISPITIVANJA/ OBRAZOVNI ISHOD	PRIMJER ZADATKA
BROJEVI I ALGEBRA	
zbrajati, oduzimati, množiti, dijeliti, korjenovati, potencirati, određivati apsolutne vrijednosti	$\frac{-7+5 \cdot 9}{7:2-1} =$ <p>-----</p> <p>Izračunajte $\frac{1+3 \cdot (1.5-1)}{0.1-2\frac{3}{5}}$.</p> <p>-----</p> <p>Svemirska sonda putuje prema planeti udaljenoj $4 \cdot 10^9$ km od Zemlje. Nakon što je prošla četvrtinu puta, izgubila je vezu s bazom na Zemlji. Veza je ponovno uspostavljena na udaljenosti $1.3 \cdot 10^9$ km od Zemlje. Koliko je kilometara sonda preletjela bez kontakta s bazom?</p> <p>A $3 \cdot 10^8$ km B $3 \cdot 10^7$ km C 130 km D 13 km</p>

<p>rabiti džepno računalo</p>	<p>Koristeći džepno računalo, odredite koji je od navedenih brojeva najveći?</p> <p>A $\sqrt{8} - \sqrt{2}$ B $14.1 \cdot 10^{-1}$ C $\left -\frac{7}{5} \right$ D $\frac{3}{2} - \frac{1}{12}$</p> <p>-----</p> <p>Za $n = 3$ vrijednost izraza $2000 \cdot \left(1 + \frac{5}{100}\right)^n$ jednaka je:</p> <p>A 9261000000 B 432000 C 2315.25 D 2000.25</p>								
<p>rabiti postotke</p>	<p>Koliko je 23% od 4356?</p> <p>-----</p> <p>Ruksak je stajao 300 kn. Damir ga je kupio na sniženju od 20% i platio:</p> <p>A 280 kn B 240 kn C 150 kn D 120 kn</p> <p>-----</p> <p>Nakon sniženja od 40% cijena robe je 105 kn. Kolika je cijena robe prije sniženja? Za koliko je kuna cijena smanjena?</p>								
<p>rabiti omjere</p>	<p>Filip je platio 3 kg jabuka 16 kuna i 50 lipa. Koliko će platiti za 8 kg jabuka?</p> <p>-----</p> <p>Cijena mandarina proporcionalna je njihovoj masi. Dopunite tablicu:</p> <table border="1" data-bbox="552 1339 1166 1485"> <tbody> <tr> <td>masa</td> <td>3 kg</td> <td></td> <td>2.5 kg</td> </tr> <tr> <td>cijena</td> <td>13.5 kn</td> <td>56.25 kn</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>-----</p> <p>Slitina od koje se izrađuje kovanica od 50 lipa sastoji se od nikla i željeza. Omjer nikla prema željezu je 1:19. Masa kovanice od 50 lipa je 3.65 g. Koliko je grama željeza potrebno za izradu jedne kovanice od 50 lipa? (Rezultat ne zaokružujte.)</p>	masa	3 kg		2.5 kg	cijena	13.5 kn	56.25 kn	
masa	3 kg		2.5 kg						
cijena	13.5 kn	56.25 kn							
<p>iz zadane formule izraziti jednu veličinu pomoću drugih</p>	<p>Ako je $9x + 3y - 4 = 0$, tada je y jednako:</p> <p>A $y = \frac{1}{3}x - \frac{4}{3}$ B $y = -3x + \frac{4}{3}$ C $y = -\frac{1}{3}x + \frac{4}{3}$ D $y = 3x - \frac{4}{3}$</p> <p>-----</p>								

	<p>Ako je $P = \frac{a+c}{2} \cdot v$, tada je v:</p> <p>A $v = \frac{2P}{a-c}$ B $v = \frac{2P}{a+c}$ C $v = \frac{a+c}{2P}$ D $v = \frac{2P-a}{c}$</p>
<p>računati s jedinicama za duljinu, površinu, obujam, vrijeme, masu i novac</p> <p>pretvarati mjerne jedinice</p>	<p>U javnoj garaži parkiranje se naplaćuje po sljedećoj tarifi: prvih pola sata 5 kuna, drugih pola sata 4 kune i svaki sljedeći započeti sat po 7 kuna. Vozilo je bilo parkirano od 10:35 do 15:50 h. Koliko kuna je platio parkiranje njegov vlasnik?</p> <p>A 23 kn B 30 kn C 37 kn D 44 kn</p> <p>-----</p> <p>18°12' jednako je:</p> <p>A 18.1° B 18.2° C 18.3° D 18.6°</p> <p>-----</p> <p>12.5 sati je:</p> <p>A 12 sati i 5 minute B 12 sati i 15 minuta C 12 sati i 30 minuta D 12 sati i 50 minuta</p> <p>-----</p> <p>100 m² jednako je:</p> <p>A 10⁶ cm² B 10⁴ cm² C 10⁻⁴ cm² D 10⁻⁶ cm²</p>
<p>JEDNADŽBE I NEJEDNADŽBE</p>	
<p>rješavati linearne jednadžbe</p>	<p>Riješite jednadžbu $5x - \frac{1}{2} = \frac{5}{2} - x$.</p> <p>-----</p> <p>Riješite jednadžbu $(x-1)(x+5) = x^2$.</p>
<p>rješavati linearne nejednadžbe</p>	<p>Riješite nejednadžbu $3 \cdot (2+x) > 2$.</p> <p>-----</p> <p>Koji je interval rješenja nejednadžbe $1 - 2x < 3$?</p> <p>A $\langle 1, +\infty \rangle$ B $\langle -\infty, -1 \rangle$ C $\langle -1, +\infty \rangle$ D $\langle -\infty, 1 \rangle$</p>

rješavati kvadratne jednadžbe	Riješite kvadratnu jednadžbu $x^2 - 3x + 2 = 0$. ----- Riješite jednadžbu $2x^2 - 3x - 2 = 0$.
rješavati sustave algebarski i grafički	Riješite sustav $\begin{cases} 5x + 4y = 24 \\ -3x + 6y = 15 \end{cases}$. ----- Nepoznanica y iz sustava $\begin{cases} 3x + 4y + 5 = 0 \\ 7x - 8y + 16 = 0 \end{cases}$ jednaka je: A 3 B $\frac{1}{4}$ C $-\frac{1}{4}$ D -3 ----- Riješite sustav jednadžbi $\begin{cases} 4x + 5y = 20 \\ y = \frac{1}{2}x - 2 \end{cases}$.
GEOMETRIJA	
rabiti Pitagorin poučak i njegov obrat	Odredite površinu i opseg lika sa slike.
odrediti opseg i površinu	Duljine stranica pravokutnog trokuta su 3 cm, 4 cm i 5 cm. Površina tog trokuta iznosi: A 6 cm ² B 10 cm ² C 12 cm ² D 30 cm ² ----- Opseg trokuta je 30 cm. Kolika je površina trokuta? A 75 cm ² B 60 cm ² C 30 cm ² D 17 cm ²

Odredite površinu P trokuta ABC na slici.

Stranice pravokutnika na zemljovidu mjerila 1:50000 iznose 1.5 cm i 2 cm. Kolika je površina koju taj pravokutnik predočuju u prirodi?

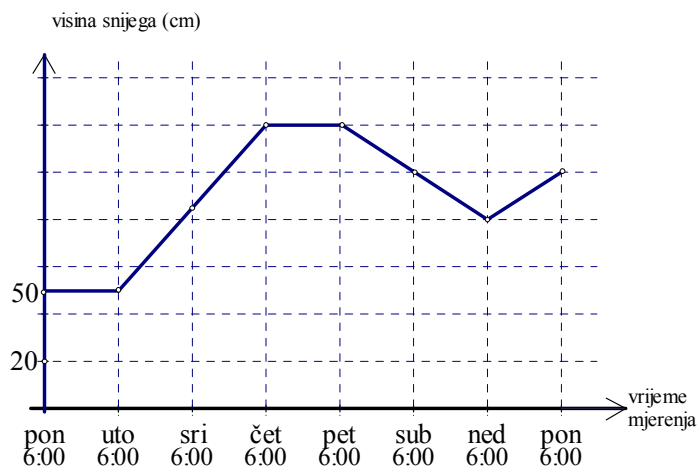
A 150000 m²   **B** 300000 m²   **C** 600000 m²   **D** 750000

prikazati točke u koordinatnome sustavu

Zadane točke $A(-6,-2)$, $B(-2,1)$, $C(4,5)$ ucrtajte u koordinatni sustav.

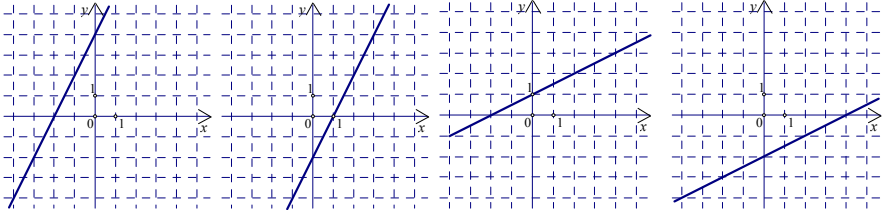
očitati koordinate točaka u koordinatnome sustavu

Graf prikazuje visinu snijega izmjenog na Zavižanu tijekom jednog tjedna:

a) Kolika je visina snijega na početku mjerenja prikazanih grafom?

b) Visina snijega je rasla u dva navrata. Koliko je ukupno centimetara snijega napadalo u ta dva navrata?

rabiti eksplicitni i implicitni oblik jednadžbe pravca	<p>U koordinatnom sustavu nacrtajte pravac $y = -x + 1$.</p> <p>-----</p> <p>Pravac $y = \frac{1}{2}x - 2$ prikazan je na slici:</p> <p>A B C D</p>
rabiti formule iz KNJIŽICE S FORMULAMA	<p>Udaljenost točkaka $S(3,0)$ i $T(0,1)$ iznosi:</p> <p>A 8 B $\sqrt{10}$ C 4 D $\sqrt{2}$</p>

Posebno naglašavamo da će se:

- elementarno računanje
- rješavanje linearne jednadžbe i nejednadžbe
- rješavanje kvadratne jednadžbe
- rješavanje linearnog sustava 2×2
- prikazivanje točkaka i očitavanje koordinata točkaka u koordinatnom sustavu
- crtanje pravca u koordinatnom sustavu
- korištenje formula iz knjižice s formulama
- korištenje džepnog računala

ispitivati u jednostavnim zadacima.

Stručna radna skupina za matematiku